

Sluttspillet om Norge i 2. verdenskrig

Av Øivin Moen.

Fremført på Modum Historielags møte på Folkvang i Geithus 7.april 2015.¹

Våren 1945.

Den tyske okkupasjonen av Norge har vart i fem år. Etter framgang de første krigsårene under parolen «Deutschland siegt an allen Fronten» hadde krigslykken snudd for tyskerne ved årsskiftet 1942 – 1943, da de tapte slaget om Stalingrad. Og nå, i april 1945, er Tyskland i ferd med å tape krigen. Russerne nærmer seg Berlin fra øst, britiske og amerikanske styrker nærmer seg byen fra vest. Adolf Hitler og hans nærmeste medarbeidere har trukket

Bilde 1 - Riksdagen i Berlin

seg tilbake til bunkeren under Rikskanselliet i Berlin, hvor de forbereder seg på det siste slaget om rikshovedstaden. Dette skal ifølge Hitler tilføre russerne et sviende nederlag, men han mangler alt som skal til: tropper, krigsmateriell, drivstoff, osv. Hitler har gitt tyskerne et løfte om å kjempe til siste mann, aldri kapitulere. Og dette løftet holder han. De allierte på sin side er enige om kun å godta betingelsesløs tysk kapitulasjon. Altså raser kampene rundt og i Berlin videre.

I Norge er situasjonen noe annerledes. Etter at tyskerne trakk seg ut av Finnmark og Nord-Troms høsten 1944 under bruk av «Den brente jords taktikk» hadde det vært forholdsvis rolig i resten av landet, selv om antallet sabotasjer hadde øket noe den siste krigsvinteren. Det store spørsmålet våren 1945 er dette; Hvordan vil det gå med Norge under det forventede kommende sammenbruddet av Nazi-Tyskland? I løpet av de fem årene okkupasjonen har vart, er landet bygd ut til «Festung Norwegen», som skal kunne motstå eventuelle allierte angrep. Hitler har kalt Norge «Das Schicksalsgebiet in diesem Krieg» - altså skjebneområdet i krigen, og han holder derfor store tropestyrker i Norge, våren 1945 anslagsvis 365000 mann. Våren 45 er Norge det eneste store området som tyskerne fortsatt kontrollerer. Og den offisielle tyske linjen er aldri å oppgi noe uten kamp, selv om kampen kan synes meningsløs, slik det nettopp demonstreres i Berlin. Det er altså grunn til uro over Norges skjebne i sluttfasen av krigen.

¹ Dette er manuset til foredraget. Steinar Meen har redigert dokumentet med hensyn på layout, bildeplassering og bildetekster.

Aktørene.

Aktørene som er med i spillet om Norge denne våren er følgende personer og grupper:

I Norge:

- a) Tyskerne og deres medspillere: Reichskommissar Josef Terboven, sendt av Hitler til Norge i slutten av april 1940. Hans oppgave er å være øverste leder for all sivil administrasjon i Norge, og han bygger ut en stor stab av medarbeidere, som til sammen utgjør das Reichskommissariat. Han er direkte underlagt Hitler, og fungerer i virkeligheten som Norges eneveldige diktator i fem år. Men når det gjelder militære anliggender, ligger øverste myndighet hos Wehrmachts overkommando i Norge. De første årene het øverstkommanderende for de tyske styrker i Norge general Nicolaus von Falkenhorst. Fra januar 1945 og ut krigen er det general Franz Böhme som har kommandoen. Han tar sine ordrer fra Oberkommando der Wehrmacht i Berlin, ikke fra Josef Terboven.
- b) Vidkun Quisling med nærmeste medarbeidere og partiet Nasjonal Samling. Helt fra 9.4. 1940 har han stilt seg på tysk side. Fra høsten 1940 er NS det eneste tillatte partiet i Norge, og fra 1.2. 1942 har Quisling vært leder av en såkalt nasjonal regjering av NS ministre, med tittelen minsterpresident. Men han styrer på tysk nåde, i siste instans er det fortsatt Terboven som har det avgjørende ordet.
- c) Nordmenn som på forskjellige måter yter motstand mot den tyske okkupasjonsmakten og deres norske medhjelpere: hjemmefronten, under ledelse av Paal Berg, og Milorg, leder: Jens Kristian Hauge.

Bilde 4 - Vidkun Quisling

Bilde 2 - Reichskommissar Josef Terboven, øverste leder for sivil administrasjon i Norge.

Bilde 3 - General Franz Böhme, øverstkommanderende for de tyske styrker etter januar 1945.

I utlandet:

- a) Den norske eksilregjeringen i London, ledet av statsminister Johan Nygaardsvold, samt kong Haakon og kronprins Olav. Her har de vært siden juni 1940, og de følger selvsagt nøye med på krigsutviklingen, både i og utenfor Norge. Kronprinsesse Märtha og barna Ragnhild, Astrid og Harald er i Washington DC som president Roosevelts gjester
- b) I Berlin kjemper fortsatt tyske styrker en desperat og håpløs kamp mot den russiske overmakten. Hitler er en svekket mann både fysisk og psykisk, men har likevel kraft nok til å føre kampen videre.

Bilde 1 - Statsminister Johan Nygaardsvold

Bilde 2 - Kronprinsfamilien: Olav, Märtha, Ragnhild, Astrid og Harald.

På norsk og alliert side ser man for seg tre mulige utfall av krigen for Norge:

- a) Tyskerne i Norge nekter å kapitulere, selv etter et tysk sammenbrudd på kontinentet. De må drives ut av Norge med militærmakt. Dette er det verst tenkelige scenario og som vil ta lang tid og føre til store ødeleggelser. Terboven har gjort det klart at dette er hans vilje.
- b) Det bryter ut intern strid og kamper mellom de tyske og norske nazister som nekter å kapitulere, og de som vil legge ned våpnene.
- c) De tyske styrkene i Norge overgir seg frivillig og uten kamp, etter at krigen er tapt på kontinentet. Dette er den beste utgangen av krigen for Norge. Men hvordan få det til å skje, det er spørsmålet ingen kan besvare i april 1945.

Hitlers siste dager og død.

Hitler feirer sin 56. og siste fødselsdag i bunkeren i Berlin 20.4. Han mottar som vanlig hyllest og gaver av nazi-koryfeene rundt ham. Ingen av dem tør si Hitler sannheten: krigen er tapt. I Oslo feires fødselsdagen med en tilstelning i Colosseum kino. I en fyldig reportasje dagen etter melder Aftenposten på første side: «Festningen Norge vil bli holdt inntil Tysklands seier er definitivt sikret», erklærer der Reichskommissar i et telegram til der Führer. SA Gruppenfører Wächtler uttaler: «Den tyske ledelse sitter inne med de ressurser som skal til for å tvinge fram krigens vendepunkt.»

Men i Berlin begynner rottene å forlate det synkende skipet. De fleste har skjønt at det katastrofale nederlaget nærmer seg raskt. Både Luftwaffe-sjefen Herman Göring og Reichsführer SS Heinrich Himmler faller i unåde hos Hitler. Göring skriver et brev til Hitler og spør om han fortsatt har ledelsen, eller om Göring skal overta makten. Himmler prøver å forhandle med de vestallierte om en separatfred. Hitler blir rasende og avsetter dem begge med øyeblikkelig virkning. Men dermed står også spørsmålet om Hitlers etterfølger åpent. Og nå, i de siste april dagene, har også Hitler endelig erkjent nederlaget. Han legger skylden på sine generaler, som ikke har utført hans ordre, og på det tyske folk, som har vært for svakt til å vinne krigen.

Det som opptar han nå, er å unngå å bli tatt levende til fange. Om ettermiddagen 30.4. tar han avskjed med de som fortsatt er i bunkeren, og trekker seg tilbake sammen med sin elskerinne Eva Braun, som han har inn- gått ekteskap med dagen før. Kl. 15.30 høres et skudd. Hitler har skutt seg, Eva har tatt gift. De bæres begge ut i rikskanselliets hage, bensin helles på likene, og de blir antent.

Der Führer er død, det tredje rike er brutt sammen, men få vet foreløpig sannheten om Hitlers endelikt. I Buskeruds Blad for 30.4. heter det bl.a.:» I Berlins indre bydeler raser det voldsomme gatekamper. Sammenstøtene går fra gate til gate, fra rom til rom. Motstanden er fremdeles fanatisk. Denne er blitt enda mer fanatisk etter at sentrale bydeler er gjort til skueplass for tilintetgjørelsen av det som en gang var Berlin – Tysklands hovedstad.»

Men så, onsdag 2.5. blir nyheten om Hitlers død slått stort opp i de norske avisene som fortsatt utkommer, fortsatt under tysk sensur. Overskriftene denne dagen forteller at «Der Führer falt i kampen mot bolsjevismen. Han kjempet til siste åndedrag på sin kommandoplass i rikskanselliet grossadmiral Dönitz er der Führers etterfølger».

TØRT HÅR - FLÅSE
 Forsøk vår spesielle kurl
 Fensdrikel ansiktsmasasje
 mot uren hud, rynker, i kl.
 permanent med den gode,
 gamle olje. Øyeblikksfor-
 ning. Hårfarvning: 30 års
 praksis, 14 år utelands.
CAROL, Storgt, 16. Telef. 2827

SANDEFJORDS PRESSE

Fellesavis for
SANDEFJORDS BLAD og VESTFOLD

Onsdag 2. mai 1945

Kopier
 Avskrivningskontor
 Gratistelefonering
 Bladene 7. **Kopi**

ADOLF HITLER FALT I KAMPEN

Tysk kringkasting sendte tirsdag kveld kl. 22.27 ut følgende meddelelse:
 Fra der Führers hovedkvarter meldes at vår Führer, Adolf Hitler i ettermiddag falt for
 Tyskland på sin kommandoplass i Rikskanselliet, kjempende mot bolsjevismen til siste åndedrag.
 Der Führer utnevnte den 30. april Grossadmiral Dönitz til sin etterfølger.

Der Führer utnevnt Grossadmiral Dönitz til sin etterfølger

Kampen mot Tysklands fiender går videre

Grossadmiral Dönitz i en tale til det tyske folk.

Tyske menn og kvinner!
 Soldater i den tyske forsvarsmakt!

Vår Führer, Adolf Hitler, er falt.

Det tyske folk bøyer seg i den dybeste sorg og ærefrykt. Han forstod tidlig hvilken forferdelig fare bolsjevismen representerte og viet sitt liv til kampen mot den. Som en avslutning på denne hans kamp og hans urokkelige, retlinjede livsveg, står hans heltedød i det tyske rikets hovedstad. Hans liv stod helt og holdent i Tysklands tjeneste. Hans innsats i kampen mot den bolsjevikiske stormflod gjaldt dessuten Europa og hele kulturverdenen. Der Führer har bestemt at jeg skal være hans etterfølger.

Grossadmiral Dönitz i en dagsbefaling til forsvarsmakten.

Tyske forsvarsmakt.
 Mine kamerater.

Der Führer er falt. Tro mot sin store idé om å bevare Europas folk mot bolsjevismen, har han satt inn sitt liv og funnet heltedøden. Med ham er en av de største helter i den tyske historie gått bort. Vi senker fanene for ham i stort ærefrykt og troskap.

Der Führer har utpekt meg til sin etterfølger som stats-overhode og som øverste sjef for forsvarsmakten. Jeg overtar kommandoen over alle deler av den tyske forsvarsmakt

Bilde 5 - Sandefjords Blad 2. mai.

Omtalen av både Hitler og Dönitz er selvsagt holdt i rosende ordelag. F.eks. uttaler Dönitz følgende i avisene: «Der Führer er falt. Tro mot sin store ide om å bevare Europas folk mot bolsjevismen har han satt inn sitt liv og funnet heltedøden. Med ham er en av de største helter i den tyske historie gått bort. Vi senker fanene for ham i stort ærefrykt og troskap.» Storadmiral Karl Dönitz var sjefen for de tyske ubåtene, som spilte en viktig rolle i krigføringen på havet og var en stor fare for alliert skipsfart ved sine mange skipstorpederinger. Siden både Himmler og Göring nå var forrædere ifølge Hitler, valgte han til sin etterfølger en mann som hele tiden hadde vært fullt lojal, en mann som Karl Dönitz. Rett nok uttalte Dönitz at krigen måtte gå videre, selv uten Hitler. Men egentlig så Dönitz som sin oppgave å avslutte krigen fortest mulig.

Meldingen om Hitlers død vakte selvsagt glede hos de allierte, i den norske eksilregjeringen i London, og blant de aller fleste i Norge. Men ikke alle gledet seg. Staben på Skaugum, Terbovens residens under krigen, merket at han var nedbrutt og gråt, noe de aldri hadde sett før.

Noen dager seinere, mandag 7.5. fikk Terboven beskjed fra Dönitz at han var avsatt som Reichskommissar, og at hans myndighet var overført til general Böhme, den tyske øverstkommanderende for Wehrmacht i Norge. Vidkun Quisling var også nedbrutt. Han hadde satset alt på en tysk seier, men det var nå snudd til et totalt nederlag. I et forsøk på å rettferdiggjøre sin og NS handlinger under krigen holdt han en siste tale i radioen, lørdag 5.5.

Youtube: [Vidkun Quislings radiotale 5.5. 45](#) ...2 min.

Samme dag hadde NS avisen Fritt Folk en appell til alle medlemmer av Nasjonal Samling, undertegnet av Rolf Jørgen Fuglesang, NS generalsekretær. Appellen avsluttes med følgende ord:

«Gjennom vårt samhold, vår disiplin og vår vilje til konsekvent å følge de ordrer Førereren (Quisling) gir oss, kan vi i avgjørende grad bistå Førereren med løsningen av den tunge og ansvarsfulle oppgave han har tatt på seg til landets og folkets frelse. Vi er fylt av tillit til at Førereren i enhver situasjon vil treffe de beslutninger som er riktige og nødvendige og som er egnet til å føre land og folk frelst gjennom alle farer. Stå fast og urokkelig bak Vidkun Quisling!»

Fritt Folk

Riksorgan for Nasjonal Samling.

Organ for Hirden. HIRDMANNEN

No. 104. Abonnementpris kr. 2,00 pr. md. Nr. 2,00 pr. kv. Nr. 2,50 pr. år.

Oslo, lørdag 5. mai 1945.

Løssalg 20 øre. Ledstige 20 øre.

Appell til alle medlemmer av Nasjonal Samling.

Vårt folk står opp i en alvorligere situasjon enn noen sinne tidligere i vår tusenårige historie...

Kiel og Flensburg erklært som åpne byer.

Stockholm, 4. mai. (NTB) En krigskatastrofegjøring i Nord-Tyskland meldte i natt at byene Kiel og Flensburg er erklært som åpne byer...

Et ønske fra Finn Wigfors' store foreldre.

Frontkjemperutstillingen åpnes i dag. Det har vært mange som har stått på tross som egentlig var grunn...

Troppene og folkstormen i Berlin kjempet til siste ånderag.

Breslau holdes framleis av tyske styrker. København, 4. mai. (NTB) De tyske radiostasjonene Bremen-Wilhelmshafen meldte i aften at kansen om Berlin er slutt...

Ingen kamphandlinger i Nederland, Kurland, Danmark og Norge siste døgn.

København, 4. mai. (NTB) Det tyske krigshæser Brno-Wilhelmshafen meldte i aften at det ikke hadde foregått noen kamphandlinger i Nederland, Kurland, Danmark og Norge siste døgn...

Det åpne åkerareal øket fra 2,945.000 dekar i 1939 til 3.471.000 i år.

Værforholdene har vært gunstige for vår-onna hitil.

Landsbruksdirektor Thomé uttaler seg. Det skal nevnes tidligere, sier landsbruksdirektoren videre, at vår forbruk er meget krevende...

— Som jeg nevnte tidligere, sier landsbruksdirektoren videre, at vår forbruk er meget krevende. — Vi kan vel i år håpe på mer arbeidskraft enn for såvidt som i år med hensyn til trekraften er det som vanlig andre år...

37-årig husholderske funnet i Orkla med skudd gjennom hodet.

Et av de mest gåtefulle mord som har forekommet i Trøndelag. Trondheim, 4. mai. (NTB) Politiet i Sør-Trøndelag og Hordaland driver for tiden etterforskning i en sak som foregår...

Hamburg besøkt i sin helhet. Kontaktsveivt russere—vestfyllere mellom Wisner og Wittenberg.

Stockholm, 4. mai. (NTB) Hamburg er nå i sin helhet besøkt av alle tyske styrker innen en radius av 50 kilometer fra byen...

Explosjonskatastrofen i RAF's bombeflot.

London, 4. mai. (NTB) Det er nå delt ut meldinger om eksplosjonskatastrofen i RAF's bombeflot...

Blindmetningen. På Oslo lufthavn er det til morgen fra kl. 21,57 til kl. 2,28.

Churchills oppholdsted kjent.

Stockholm, 4. mai. (NTB) En norgeskytter er i tillegg om Churchills oppholdsted. Det siste besøket ble gjort av Churchill i april...

Kanotonen fra de nord-tyske havner høres i Goten.

Stockholm, 4. mai. (NTB) Kanotonen fra de nord-tyske havner høres nå i Goten. Det er en gammel tradisjon...

Den nye tyske krigshæser Brno-Wilhelmshafen.

København, 4. mai. (NTB) Det tyske krigshæser Brno-Wilhelmshafen meldte i aften at det ikke hadde foregått noen kamphandlinger...

Bilde 7 - Hamsun og Terboven på Fornebu i forbindelse med Hamsuns reise og besøk hos Hitler.

Ikke alle NS-medlemmer fulgte denne oppfordringen om å stå bak Quisling. Men en av de mest kjente av dem holdt fast på sin lojalitet til både den norske og den tyske fører til siste slutt. Mandag 7.5. var siste dag med tysk pressesensur i Norge. Aftenpostens aftennummer trykte på første side **Knut Hamsuns** rosende minneord over Adolf Hitler:

Bilde 8 - Knut Hamsuns minneord over Hitler

Frigjøringen

I løpet av denne dagen, mandag 7.5. og den neste, tirsdag 8.5. kom det endelig fart i utviklingen. Kl. 02.41 mandag 7.5. undertegnet general Alfred Jodl den endelige tyske kapitulasjonen på alle fronter. Den skulle gjelde fra midnatt mellom 8. og 9. mai. Det tyskkontrollerte NRK brakte denne meldingen kl. 15.50. Etter hvert som dette ble kjent, begynte folk å feire. Norske flagg ble heist, blendingsgardiner brent, osv. Men hvordan vil tyskerne i Norge reagere? Svaret kom kl. 22 samme kveld. Fra sitt hovedkvarter på Lillehammer sendte general Böhme ut en erklæring på NRK. I norsk oversettelse lyder den slik:

«Soldater i Norge. Utenriksminister grev Schwerin von Krosigk har erklært betingelsesløs kapitulasjon for alle kjempende tropper. Jeg vet at dette budskap vil ramme dere hardt. Ubeseiret, i besittelse av vår fulle kraft står vi i Norge. Ingen fiende har våget å angripe oss. Likevel må også vi, i den felles tyske saks interesse, bøye oss for dette diktat fra våre fiender. Vi håper at vi får å gjøre med menn på den andre siden som akter soldatæren.»

Frigjøringen av Norge kom seint, men godt, og med Böhmes tale var saken klar. Tyskerne la ned våpnene uten kamp. Nå gjaldt det å planlegge en smidig overgang fra okkupasjon til frihet. Hjemmefronten og Milorg måtte ha et visst samarbeid med tyskerne om dette, siden okkupasjonen varte til og med 8.5. – dagen som har gått inn i historien som den store frihets- og fredsdagen. De som opplevde denne dagen, vil alltid huske den. I løpet av natt til 8.5. rykket Milorg-avdelinger inn på slottet, hovedpolitistasjonen og andre offentlige bygninger, der tyskerne tillot det. (Men f.eks. NRK var under tysk kontroll hele 8.5.) Det var ca. 40000 mann, uten ordentlige uniformer, noen bevæpnet, andre ikke. Men de utførte sitt viktige oppdrag, å sikre overgangen til norsk styre i landet.

Særlig viktig var det å få sendt ut informasjon om situasjonen 8.5. I løpet av natten ble all tysk avis-sensur stoppet, og om morgenen kom 450000 eksemplarer av «Oslo-pressen» på gatene i Oslo, sendt ut av hjemmefrontens ledelse. Overskrift: «Vår kamp er kronet med seier. Norge er atter fritt.»

Bilde 9 - Hjemmefronten sendte ut 450000 eksemplarer av Oslo Pressen 8. mai.

Folkefesten

Dermed var alt klart for den største folkefesten i Norges historie.

Bilde 10 - Feiring. Her foran Universitetet i Oslo

[Youtube: Fredsdagene 1945 8 min.](#)

Men ikke alle deltok i festen.

Vidkun Quisling og de fleste av hans ministre tilbrakte dagen 8.5. i Villa Gimle/Grande på Bygdøy, (i dag HL-senteret) der han hadde bodd siden utnevnelsen til ministerpresident i 1942. I løpet av ettermiddagen fikk han beskjed fra den nye rikspolisjefen, Sven Arntzen, om å komme til Møllergata 19 neste morgen. Hvis ikke, ville de bli hentet, om nødvendig med makt. Tidlig neste morgen forlot de Gimle. Quisling tok avskjed med sin russiskfødte hustru Maria, kjørte til politistasjonen, ble der straks

Bilde 11 - Quislings Mercedes med skuddsikre vinduer ble stående igjen utenfor Møllergata 19.

arrestert og satt i varetekt. Hans Mercedes, en gave fra Hitler, ble stående igjen utenfor.

På Skaugum var Terboven opptatt med å planlegge slutten. Han ryddet i arkivene og brente en del papirer. Så tok han avskjed med staben, takket dem for innsatsen og sa at de var fri til å gjøre hva de ville. Det var ikke flere oppgaver for dem på Skaugum, men vaktmannskapene ble beholdt ut dagen 8.5. I hagen hadde Terboven fått bygd en bunker. Der ble det plassert sprengstoff, lunte og tennsats. Kl. 23.10 gikk Terboven inn i bunkeren og tente lunta. Kl. 23.30 kom eksplosjonen. Av den en gang så mektige Reichskommissar var det nå bare småbiter igjen, noe Milorg-karene fikk se da de overtok Skaugum neste dag, onsdag 9.5.

Om ettermiddagen 8.5. landet et fly på Fornebu. Det var den allierte militærkommisjonen, ledet av brigader Hilton, som skulle til Lillehammer for å overlevere kapitulasjonspapirene til general Böhme. De ble mottatt som helter i Oslo, før de dro videre til Lillehammer. Tyske og norske styrker samarbeidet om eskorte og orden langs ruten. Litt før midnatt nådde de Lillehammer. Etter noe diskusjon om enkeltsaker undertegnet Böhme kapitulasjonspapirene. Tyske tropper skulle trekke seg ut av byene og samle seg i militærleirer, i påvente av transport ut av Norge, unntatt de som ble arrestert for krigsforbrytelser.

«Det som skjedde var nærmest et mirakel», skrev Milorg-sjefen Jens Christian Hauge senere. «Vi opplevde at idealalternativet gikk i oppfyllelse. Det kunne så lett ha gått annerledes».

11. mai ble Akershus festning overlevert fra den tyske kommandanten til fenrik Terje Rollem, som representerte hjemmestyrkene. Hakekorsflagget ble senket og det norske flagget gikk opp. Det ble tatt flere bilder av hendelsen, bilder som ble masseprodusert og hengt opp i tusenvis av norske hjem. Et virkelig historisk bilde!

Akershus festning 11. mai 1945. Milorg-fenrik Terje Rollem iført nikkers og selbustrømper overtar festningen fra Wehrmacht-major Josef Nichterlein. Antrekket irriterte de tyske militære, og fotografen var lite velkommen. Til høyre majorens adjutant, kaptein Hamel, fornavnet ukjent.

FOTO: JOHANNES STAGE

Bilde 12 - Akershus festning 11. mai.

De kongelige kommer tilbake

I London begynte eksilregjeringen forberedelsene til å dra hjem. Statsrådene kom litt etter litt. Søndag 13. mai ble en stor festdag i Oslo, da kronprins Olav steg i land på honnørbrygga.

Bilde 13 - Kronprins Olav kommer til Oslo 13. mai.

Resten av kongefamilien kom 7. juni, på dagen fem år etter kongen og kronprinsen hadde forlatt Norge i 1940. Jubelen ville ingen ende ta. Kong Haakons rolle under krigen hadde vist at han mente alvor med det motto han tok i 1905: Alt for Norge. Der andre tvilte og feilet, sto han fast i kampen mot nazismen. Nå var han virkelig blitt hele folkets konge!

Bilde 14 - Kong Haakon kommer 7. juni

Bilde 15 – Hele kongefamilien på slottsbalkongen 7. juni

Avslutningsang: [Youtube: Norge i rødt hvitt og blått](#)

Kilder:

- Norge i krig, bind 8: Frigjøring
- Berit Nøkleby: Josef Terboven, Hitlers mann i Norge
- Einar Diesen: Maidagene 1945
- Aviser fra eget arkiv

Bildeliste:

Bilde 1 - Riksdagen i Berlin	1
Bilde 2 - Reichskommissar Josef Terboven, øverste leder for sivil administrasjon i Norge.....	2
Bilde 3 - General Franz Bøhme, øverstkommanderende for de tyske styrker etter januar 1945.....	2
Bilde 4 - Vidkun Quisling.....	2
Bilde 5 - Sandefjords Blad 2. mai.....	5
Bilde 6 - Fritt Folk 5. mai. Riksorgan for NS.....	7
Bilde 7 - Hamsun og Terboven på Fornebu i forbindelse med Hamsuns reise og besøk hos Hitler.	8
Bilde 8 - Knut Hamsuns minneord over Hitler.....	8
Bilde 9 - Hjemmefronten sendte ut 450000 eksemplarer av Oslo Pressen 8. mai.	10
Bilde 10 - Feiring. Her foran Universitetet i Oslo	11
Bilde 11 - Quislings Mercedes med skuddsikre vinduer ble stående igjen utenfor Møllergata 19.	12
Bilde 12 - Akershus festning 11. mai.	13
Bilde 13 - Kronprins Olav kommer til Oslo 13. mai.	14
Bilde 14 - Kong Haakon kommer 7. juni	15
Bilde 15 – Hele kongefamilien på slottsbalkongen 7. juni	15